

tíðindablaðið

Útgevart: p/f sosialurinn

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrirskastjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinn

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon: 11820

Prógvar teirra egna dugnaloyssi

Í JANUAR í ár var fólkatingsval og tá hendi tann broyting, at javnaðarflokkurin misti sitt fólkatingsumboð, meðan fólkaflokkurin fekk annað føroyska umboðið í fólkatinginum.

UMBODINI, SUM javnaðarflokkurin hevur havt í fólkatinginum, hava altíð røkt teirra arbeiði til lítar. Hetta var galdandi fyri teir, sum eru farnir. Tað var galdandi bæði fyri P. M. Dam, sála og fyri Johan Nielsen, sála. Tað sama hevur eisini verið galdandi fyri tann seinasta fólkatingsmannin hjá javnaðarflokkinum. Nevniliga Jákup Lindenskov.

MEN TAÐ VAR ikki siður hjá okkara fólkatingsumboðum at renna til danskar ráðharrar við málum, sum lógu í hondunum á Føroya Landsstýri ella ávísu landsstýrismonnum heima í Føroyum. Tað var heldur ikki siður hjá hesum umboðum at taka mál úr hondunum á Føroya Løgtingi og Føroya Landsstýri fyri síðani at reisa hesi mál í fólkatinginum. Javnaðarflokkurin hevur størri vírðing fyri heimastýrinum enn so.

MEN EFTIR valið í januar er vend komin í á hesum øki. Tað er javnan at fólkatingsmaðurin hjá fólkaflokkinum tekur mál úr hondunum á Føroya Løgtingi og Føroya Landsstýri fyri síðani at reisa hesi mál í fólkatingssalinum ella fer hann eisini rennandi til onkran danskan ráðherra við hesum málum. Og sjálvandi skal eitt myndatol vera í námind, soleiðis at Dagblaðið kann sýna lesarum sínum, hvussu ófúrur fólkatingsmaðurin er, tá tað ræður um at sniðganga Føroya Løgting og Føroya Landsstýri.

TAÐ, AT MÁL, sum sambandsmenn, t. d. Eilif Samuelsen, landsstýrismaður umsitar í landsstýrinum, verða tikin úr hansara hondum av fólkatingsumboðnum hjá fólkaflokkinum og síðani

oddagrein

verða lögð fyri danska kenslumálaráðharran, er kanska ikki so lægið í eygunum á fólk. Men tá mál verða tikin úr hondunum á partamanninum Páll Vang, landsstýrismanni og lögð fyri danska innanríkisráðharran, tá tykist tað fólk heilt margháttligt.

HETTA HVDU vit eitt dømi um í sambandi við eitt nýtt kommunulæknastarv í Eysturoynni. Maðurin í tí týðningarleisa fólkatingssessinum, sum fólkaflokkurin í fleiri ár hevur virkað fyri at avtaka, varð noyddur at taka málið úr hondunum á egna partamanni sínum í landsstýrinum og so á leistum til danska innanríkisráðharran við málinum fyri at fáa tað loyst. Var Páll Vang, landsstýrismaður í heilsuárum ikki førur fyri at loysa málið?

ELLA VAR hetta ikki eitt prógv um teirra egna dugnaloyssi. Um dugnaloyssi hjá hansara egna partamanni í landsstýrinum. Og hugsioð tykkum nú, at fólkatingssessirnir vóru avtiknir, soleiðis sum fólkaflokkurin virkar fyri. Hvat skuldu fólk í Eysturoynni tá gjørt við kommunulæknaspuvingin? Helst høvdu tey bert tann eina møguleikan. Nevniliga at latið spurningin ligið til javnaðarflokkurin kom aftur í landsstýrið.

TEY ÁRINI, javnaðarflokkurin sat í landsstýrinum, har hann m. a. hevði ábyrgdina av heilsuárum, bar til at hækka talið av kommunulæknunum úr 16 upp í 23. Og hetta varð gjørt, uttan at nakar føroyskur fólkatingsmaður rann á dyrnar hjá danska innanríkisráðharranum.

VIT KUNNU bert sláa fast, at so leingi fólkaflokkurin skal umsita málsøkir í landsstýrinum, eru fólkatingssessirnir ikki uttan týðning. Vit hava teir beinleiðis fyri neyðini. Tað hava hesir seinastu mánaðarnir prógvað.

Um at cleara

Tá SOSIALURIN í juni mánaða visti á, at fólkatingsmaðurin hjá fólkaflokkinum ofraði næmingarnar í Hoyðølum fyri at blanda seg upp í danskan politikk, fekk hesin meira enn heil hjartaðan stuðul frá DIMMALÆTTING.

Tað var »clearingin«, hetta orðið vit av og á hoyra í samband við atkvøðugreiðslu í fólkatinginum, sum aftur var uppi.

Hetta fyrbrigdi, sum merkir at útjavna, at upphæva atkvøðurnar í fólkatinginum, vóru millum høvuðsatfinningarnar, sum fólkaflokkurin hevði móti sambandsflokkinum fram til fólkatingsvalið fyri nøkrum árum síðani.

Teir søgdu, at sambandsflokkinum við at »cleara«, blandaði seg í reint dansk viðurskipti.

Fólkaflokkurin kundi og vildi undir ongum umstøðum góðtaka, at føroysku umboðini »clearaðu«.

Tað vildi vera tað sama sum at blanda seg upp í rein dansk viðurskipti og tað gjørdi fólkaflokkurin ikki, tað var honum fremmant og andstyggiligt.

Man tað vera vent í holuni, eftir at sambandið og fólkaflokkurin nú í skjótt 4 ár hava skiftivís fevnst og klórast í Tinganesi?

Sjálvt Dimmalætting harmast, tí socialdemokratarnir í Fólkatinginum ikki vilja cleara við umboð fólkaflokksins!

Beinleiðis orsøkin til hesa støðu finna vit hjá ó.b., sum eisini í Fólkatinginum greitt hevur sagt, at hann vil mót- arbeiða »socialismuni« allastaðni, og ikki honum ólíkt, væntar hann samstundis at hesir hansara »mótstöðumenn«, í hesum føri socialdemokratarnir, verið so góðir, loyva honum at skalta og valta, so sum honum best hóvar í atkvøðugreiðslum í Fólkatinginum.

Tað er ikki ó.b. fremmant ikki at akta boðum, men samstundis taka tað sum sjálvsagt, at hansara »mótstöðumenn«, »hjálpa« honum til at blanda seg upp í danskan politikk, í teimum førum, tað ikki sær so gott út, at hann blanda seg, so sum hann higartil ofta hevur gjørt.

Tað er ein logisk fylgja, tá socialdemokratarnir boða teimum konservativu, at teir undir hesum umstøðum ikki vilja cleara. Ó.b. er ikki í tí konservativa tingbólkinum, hóast tað vil hann eittast at vera har, men hann hevur sagt seg ikki í øllum styðja borgarligu stjórnina.

Socialdemokratarnir vilja tryggja sær, at tað sum ó.b. hevur sagt í Fólkatinginum »stár til troende«.

Og tí verður ó.b. noyddur at mæta í Fólkatinginum undir atkvøðugreiðslum, á sama hátt sum í lögtinginum, men um fólkatingsformaðurin vil seta fundirnar sum tað passar ó.b., so sum vit kenna tað í Løgtinginum, er ein onnur søga.

Tað ber nú einaferð ikki altíð til bæði at vera uttanfyri og samstundis krevja at vera innanfyri og so bedýra, at ein ikki blanda seg upp í.

Tað eru sjálvsagt hesar avleiðingar, sum socialdemokratarnir hava tikið.

Man orsøkin til heil hjartaða stuðulin hjá Dimmalætting ikki heldur vera tí at Dimmalætting ikki til fulnar kennir treytirnar fyri clearingini ella ikki vil kenna tær?

Tað eru flokkarnir í Fólkatinginum, sum síná-

millum avtala hvussu skal farast fram undir atkvøðugreiðslum.

Stjórnarflokkarnir øðrumegin og andstöðuflokkarnir hinumegin gera avtalu um »clearing«.

Tá tað berst einum tinglimi frá at mæta á tingi, er tað at clearingin verður ventilur.

Bersta tað tinglimi úr stjórnarsamgonguni frá at mæta, so verður avtala gjørd við andstöðuna, at ein av teirra limum heldur seg burtur undir atkvøðugreiðslu.

Ó.b. er ikki limur í nøkrum tingbólki, heldur ikki í tí konservativa. Hann vil fegin eittast at vera har og samstundis vera uttanfyri. Off side.

Hann vil eisini vera gildugur stjórnarstuðul, samstundis sum hann ikki í øllum styðjar stjórnina.

Hann vil kunna vera clearaður, so at stjórnin ongantið fellur av hansara áðum, men hann vil vera clearaður í málum, tá hann er imóti, tí tá verður hansara atkvøða upphævað av andstöðuni. Og tá ber saktans til at siga, at hann ikki blanda seg!!

Hann vil ikki atkvøða imóti, tá hann sigur seg vera imóti einum máli, tí er tað hann so fegin vil vera clearaður, tá hann er fráverandi.

Tað er henda duplertstøðan sum socialdemokratarnir ikki góðtaka. Skal hann vera við í clearingsskipanini, ja so má hann lúka treytirnar fyri henni.

Harmaljóð Dimmalættingar er ikki sørt krukudillukent.

J. Lindenskov

Røktin av gomlum og sjúkum kostar so nógv

Teir borgarligu vilja ikki vita av ellis- og røktarheimum, men vilja sjúgvu tey gomlu á hotel

Hetta sigur sosialministarin Eilif Samuelsen í einari samrøðu í Dimmalætting 16/7 1984. Hetta er aftursvar til samrøðu, sum eg hevði í samband við útbyggingarætlanirnar av Suðuroyar Sjúkrahúsi; visandi til hesa útbygging, sigi eg, at tíðin er búgvin at

útbyggja røktarheimið, tí tað nektar ikki tærin.

Eg ferí eisini fram, at vit hava kannað møguleikarnar fyri figgjan av hesum, og at kommunurnar í Suðuroy hava skyldur at nøkta tann tørv, sum krevst fyri at fjálga um tey gomlu og sjúku.

Til hetta sigur sjálfur

sosialministarinn, at kommunurnar ikki hava rætt at gera hetta. Tað vil siga, at verandi samgonga vil frátaka kommununum rættin at samráðast, so vita vit tað.

Hatta hevur kanska ikki so nógv at týða.

Men tá sami maður sigur, at góðið verður ov